

Справа «Товариство партнерів-адвокатів проти Словаччини» (“*Lawyer Partners, A.S. v. Slovakia*”)

У рішенні, ухваленому 16 червня 2009 року у справі «Товариство партнерів-адвокатів проти Словаччини» Європейський суд, що

- було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції стосовно відмови національних судів прийняти позовні заяви в електронній формі.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити товариству заявників 10 000 євро як компенсацію моральної та матеріальної шкоди, а також 8 000 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи.

Заявник, Товариство партнерів-адвокатів, є зареєстрованою приватною юридичною фірмою, головний офіс якої знаходиться у м. Братиславі (Словаччина). Упродовж 2005-2006 років фірма-заявник представляла інтереси «Словацького радіо» у судових справах про повернення несплачених окремими юридичними особами коштів за наданий ним радіоефір (йшлося про 355 917 справ). Фірма-заявник взяла на себе зобов'язання представляти інтереси радіо у суді, зокрема, у справах стосовно тих боржників, які відмовляться сплатити борг у добровільному порядку.

Зрештою «Товариство партнерів-адвокатів» підготувало у кожній окремій справі заяви про отримання судового наказу на примусове стягнення коштів і у березні та липні 2006 року подало їх до кількох регіональних судів.

З огляду на кількість справ, з якими необхідно було звернутися до суду (більш як 70 000 справ), заяви були оформлені в електронному вигляді та записані на електронні диски. Ці диски разом з пояснювальними листами були надіслані до судів. Однак суди відмовилися зареєструвати відповідні заяви, мотивуючи таке рішення тим, що їм бракувало обладнання, аби зареєструвати та розпочати провадження щодо заяв, поданих у електронному варіанті.

«Товариство партнерів-адвокатів» звернулося до Конституційного суду зі скаргою на рішення загальних судів про відмову у реєстрації та прийнятті до розгляду, поданих ним позовних заяв, скаржачись на порушення права на доступ до суду. Конституційний суд відмовився задовольнити цю скаргу, аргументуючи своє рішення тим, що фірма-заявник пропустила передбачений законом строк звернення, а саме – 2 місяці з моменту ухвалення рішення, що є предметом оскарження.

У квітні 2006 року у Міністерстві юстиції Словаччини ухвалили постанову про те, що суди не були належно обладнані для прийняття заяв у електронній формі. Втім пізніше, після зустрічі із головами місцевих та регіональних судів, які відбулися у листопаді 2006 року та лютому 2007

року, було зроблено висновок, що суди мають достатні можливості для прийняття таких заяв. У жовтні 2008 року інформацію про те, як подавати до суду заяви в електронній формі, було висвітлено на веб-сайті Міністерства юстиції Словаччини.

Зміст рішення Суду.

Спираючись на ч. 1 ст. 6 Конвенції, товариство-заявник стверджувало, що відмова національних судів прийняти позовні заяви в електронній формі порушувало його право на доступ до суду.

Суд відзначив, що національне законодавство передбачало достатньо широкі можливості подання заяв до суду, зокрема через використання телеграфу, факсу, письмово чи усно. Однак практична необхідність підготовки 70 000 судових заяв, змусила заявника вдатися до електронної форми їх оформлення та подання. Якби ці заяви були роздруковані, то вони би **заповнили** понад 40 млн. сторінок.

Суд зауважив, що національні суди вказували на брак у них належного технічного обладнання для прийняття та відкриття провадження щодо такої кількості заяв у електронному вигляді. Поряд з цим, Суд звернув увагу на те, що можливість звернення до суду в електронній формі була передбачена у національному законодавстві ще з 2002 року.

Відтак Суд постановив, що відмова з боку судів розглянути позовні заяви призвела до непропорційного обмеження права заявника на ефективне представлення справи у суді. Отож, було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції.